



Nr 2

Maj 2012

Årgång 63

Värmlandsföreningen i Stockholm



**Tranafton 2012**

## Redaktören har ordet

Medlemmar som fyller jämna år brukar vi uppmärksamma på sidan 7 under rubriken "Vi Gratulerar". Om någon ringer eller skriver att man inte vill ha sitt namn i tidningen respekterar vi givetvis detta. En förutsättning för att komma med på listan är att man lämnat födelseuppgift, kanske vid inträdet, då framgår detta av medlemsmatrikeln.

Rätt många av våra medlemmar är också medlemmar i Wermländska Sällskapet. I deras tidning finns en motsvarande ruta över gratulanter. Det är inget märkvärdigt med detta. Dock. I senaste numret av Wermländingen finns två av våra medlemmar med, den ene saknar födelsedata i vårt register och är följaktligen inte med på vår förteckning över gratulanter. Det är alltså inte fråga om någon särbehandling av medlemmarna utan ett resultat av olika rutiner.

Det kan också uppstå andra konstigheter mellan våra föreningar. I senaste numret av Sällskapets tidning gratuleras en av våra medlemmar som tyvärr varit död i snart ett år. Men detta är förstås en konsekvens av helt andra orsaker.

Den 9 juni har vi vårens föreningsmöte i Stugan samt firar Värmlandsföreningens dag. Mottot är stugan 65 år. Denna dag skall vi också fortsätta det ajournerade årsmötet. Vi skall behandla föreningens ekonomi, fastställa bokslutet och avgöra frågan om ansvarsfrihet för styrelsen. Därefter skall vi välja styrelse och revisorer för innevarande år.

Du har väl inte glömt att betala årsavgiften för år 2012. Inbetalningkort medföljde föregående nummer av tidningen.

Sven Olof Quist

## Vi från Värmland

### Ordförande:

Stig Nordfeldt

Tel 08 – 640 98 27; 070-67 52 539

### Vice ordförande:

Gunnar Brickner

Tel. 08 – 669 73 05

### Sekreterare:

Maja-Lisa Lindkvist-Ullström

Tel. 08 – 716 67 30

### Kassör:

Veikko Enehage

Tel. 0733 – 49 64 02

### Researrangör:

Helmy Friberg

Tel 08 – 36 60 22; 070-78 97 433

### Stug- och festkommitté:

Per Jansson 08-550 88 153

Stig Nordfeldt 08-640 98 27

Gudrun Odelius 08-37 85 53

Erling Sundström 073-971 1192

Ingrid Thorén 08-37 08 64

Agneta Wahlund 08-550 88 153

### Föreningens adress:

Stig Nordfeldt

Åsögatan 198 4 tr

116 32 Stockholm

[www.varmlandsforeningen.se](http://www.varmlandsforeningen.se)

### Föreningens plusgiro:

15 80 11-7

### Årsavgift:

2012 2013

Huvudmedlem 200:- 200:-

Familjemedlem 100:- 100:-

### Ansvarig utgivare:

Stig Nordfeldt

Material till tidningen kan lämnas via E-post [s.o.quist@telia.com](mailto:s.o.quist@telia.com) eller med post Svartbäckens By 217, 136 59 Vendelsö. Manusstopp för nr 3 är den 30 augusti.



Ikonografen Kjellaug Nordstjör, Arvika

Värmländskt ikonmåleri hyllas av Wermländska Sällskapet.

Ikonografen Kjellaug Nordstjör i Arvika tilldelades Sällskapets kulturstipendium 2012 vid årsmötet den 28 mars.

Därigenom uppmärksammades en för många mindre känd sida av värmländskt kulturliv, men inte desto mindre framstående. Kjellaug har framställt mer än två tusen ikoner av hög konstnärlig kvalitet som finns i hem, församling-hem och kyrkor runt om i landet och även utomlands. Många värmländska kyrkor, tex Trefaldighetskyrkan i Arvika, Kristinehamns kyrka och Storfors kyrka är utsmyckade med Kjellaugs ikoner.

Kjellaug Nordstjör född 1926 i Norge, men från 1957 bosatt på Östra Esplanaden i Arvika.

### **Den öppna tornluckan**

När Oscar I dog 1895 var seden att samtliga kyrkor i Sverige skulle ringa i sina kyrkklockor, en viss tid per dag, flera dagar i sträck.

I Brattfors var det brukspatronen på Brattfors gård som skulle svara för att ringningen blev gjord. Oscar dog mitt i skördetiden och patron kunde bara skicka två man att ringa i de tre klockorna. Detta misstag rapporterades till hovet av fostersonen. Som straff för sin försummelse fick patronen betala 50 öre för varje dag så länge han levde. Pengarna skulle han själv leverera till Stockholm. Han fick även order att hålla tornluckan på den västra sidan öppen som en påminnelse av sitt stora misstag.

Än idag står tornluckan öppen för det är ingen som vågat stänga den, eftersom det vilar en förbannelse över Brattfors tornlucka. Flera som försökt att stänga den har råkat ut för olyckor och dött.

Idag har Brattfors kyrkas tornhistoria vänts till något positivt, eftersom det blivit en turistattraktion.



Exempel på Kjellaugs ikonmåleri

*Seved Johansson, Kvällstunden*

## Valborgsmässoafton i stugan

På Valborgsmässoafton samlades 20 medlemmar vid stugan för att fira Valborg. Stig hälsade oss välkomna och berättade varför vi firar vårens ankomst med eldar på Valborg.

Vi började med ärtsoppa och tillhörande punsch, för dom som så önskade. Allt i spänd förväntan på mörkrets ankomst och braständningen. Brasan var inte så stor denna gång, men fullt tillräcklig för att hinna brinna ned under kvällen

Efter sedvanlig sång sökte vi oss åter in i stugvärmen. Här väntade oss kaffe och en stunds samvaro. Av tonläget att döma var det intressanta diskussioner som fördes vid borden medan det alltmer mörknade utomhus.

Efter Värmlandsvisan och ett fyrfaldigt leve för Värmland, vår hembygd, var det dags för allmänt uppbrott. Nu hade mörkret fallit och trots månskenet var det mörk svart natt. Förhoppningsvis hittade de flesta hem.

Tack till alla som, var och en på sitt sätt, medverkade till en lyckad Valborg.



Erling i spetsen för braständarna



## E Litta vise på Tranaftan

Melodi: Låt oss liksom Svalorna

Låt oss liksom Tranera  
Inte säj ett ol.

Tig om isen, kanera  
snön, som föll i fjol!  
Fögglara å vårn ä här,  
å när Du ska ut  
pöls in på för mö mä klär  
vintern ä ju schlut!

Schlut allt klonk frå bjällerna  
schäsera drar vi in,  
pälsera å fällera  
lägg i naftalin.  
Vårdagjämninga ä här,  
natt å da drar jämt  
takdröppe å vaffervär,  
vintern ha di skrämt.

Löt di rätte vanera  
följ dej te dett bol!  
Rätt dej ätter tranera,  
ly på deras ol!  
Törrheta i vala sky vackreste mamsäl!  
Kavaljer, sôm ong ä ny  
känn dej tranekväl!

Trana kom, Du aner ä  
här i denne tårn.  
skål och tack för tranera  
sôm ä här mä vårn!  
Dreck sôm myra tar sin skur  
Dreck mä rôga mål!  
Dreck te Du har dröcke tur  
VÄRMLANDS-TRANAS SKÅL!!!

Text Stig Nordfeldt

## SEDER OCH BRUK

### Vid påsktider

*Tranekväll.* Att vafferafton (den 24 mars) "springa trane" har varit brukligt. Barfota, kanske i snö och slask, har man tävlat att springa runt gården eller runt ägorna. Bruket torde ha sin rot i någon urgammal sed, vars betydelse man ej längre känner.

*Vafferdan* (Vårfrudag, den 25 mars) steg röken i tidig morgontimme högt ur skorstenarna. Åtminstone önskade man det. Högt uppstigande rök tidigt denna morgon skulle betyda hög och tidigt mogen säd. Man samlade därför aftonen förut enris och annat rykande bränsle, ty det gällde att röken i den egna skorstenen skulle stiga högre än grannens. Denna morgon brukades även, enligt uppgift, att "dra dagg": att gå kring ägorna dragande efter sig ett lakan (eller lintyg). Detta uppgives skydda åkern mot förtrollning.

*I dymmelveckan* drevo häxorna särskilt sitt spel, vore begivna på att låna varjehanda ting, varigenom arbetet sedan skulle skadas eller medföra "otur". Särskilt i ugnsrakan skars därför ett kors till skydd, och även i gamla träkärl ser man stundom inskurna kors. Under denna vecka, särskilt skärtorsdagen, skulle ingen "kringgärning" få göras. Spinnrockens hjul fick sålunda stå stilla. Inget buller fick heller göras, och intet fick läggas i kors.

*Långfredagens* påskris har även här varit vanligt. Bruket skulle vara en påminnelse om Kristi lidande men har måhända äldre anor från hedniska föreställningar.

*Påskaftonens* skjutande är en sed, som hållit i sig intill våra dagar. Förr hade bruket sammanhang med föreställningen om häxorna, som påskkvällen kommo tillbaka från Blåkulla. Så

även påskbrevens, som numera ritas men förr skrevs på rim och alltid syftade häxorna och Blåkulla. Stundom vore de oundgängliga attributen "sopa, raka, och smörjehorn" nått och prydligt gjorda och inlagda i brevet, oftast dock endast ritade och åtminstone alltid i mer eller mindre väl valda ord omnämnda.

Påsk- och valborgsmässoeldar ha på allra senaste tid kommit i bruk här på orten – i vårstämningens tecken.

Texten hämtad ur boken "Omkring Töck och Östen" skriven av Karl A Östlind 1930. Östlind var skollärare i Töcksfors och morfar till Maja-Lisa Lindkvist.

### Kallelse till årsmöte

Lördagen den 9 juni klockan 15.00 återupptas de ajournerade förhandlingarna från den 25 februari. Plats är stugan på Farstanäset.

§ 7 Styrelsens ekonomiska rapport

§ 8 Revisorns berättelse

§ 9 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen

§ 10 Val till styrelse

§ 11 Val av övriga funktionärer

### Kallelse till föreningsmöte

Lördagen den 9 juni cirka klockan 15.30

Ordinarie mötesförhandlingar vid föreningsmöten.

## Axel Larsson

Åter har Värmlandsföreningen drabbats av stor sorg. En av vår verkligt yrkesskickliga och förtroendefulla personer har gått ur tiden. Allas vår Axel slutade sina dagar den 14 mars i en ålder av 90 år. Efter en lång tids sjukdom fick han till sist slippa sina plågor, något som hans kära maka Wiola, försökte lindra så gott hon förmådde. Den 24 april tog vi, ca 15 medlemmar, som samlats i Spånga kyrka farväl av vår vän och medlem.

Det finns mycket att orda om Axel. Han var först och främst en idrottsman och en byggare. Han var både intresserad idrottspublik och aktiv utövare, framför allt av skidor och orientering. Han var en ganska framstående skidåkare som ung vilket alla fina pokaler vittnar om. Axel åkte också 15 Vasalopp.

Vad han betytt för vår förening kan inte i ord beskrivas. Att vår Stuga på Farstanäset är vad den är idag beror på de insatser Axel gjort. Han var den drivande kraften som stod bakom att vi nu har el, vatten och avlopp. Det han inte kunde göra själv fick han, med sin entusiasm, andra att ställa upp.

Vi minns när Axel med krycka i ena handen och spade i den andra grävde avloppsdiket och när han, trots ryggvärk, ålade sig in under stugan för att isolera golvet. Han var fantastisk och mycket envis.

Vägen är lång mellan Spånga och Farstanäset så det är många liter bensin som gick åt för alla de turer han gjorde. Allt utan en enda krona i ersättning.

Så får vi inte glömma att Axel var en god kamrat som ställde upp för alla som ville ha hans hjälp.

Trots att Axel på sista tiden plågades mycket av sjukdomar höll han humöret uppe och, tack vare Wiola, som nog hade det ganska slitsamt, fick han bo hemma fram till sex dagar innan han gick bort. Det är att "Ålska i nöd och lust".

Sist men inte minst kommer vi att sakna honom som den sällskapsmänniska han var och vi umgicks också väldigt mycket med Axel och Wiola privat.

TACK för allt och Vila i frid, Vi kommer att sakna dig.

*Helmy Friberg, Stig Nordfeldt*

## Stugjourer 2012

### Söndagar klockan 11.00 – 14.00

Datum	Stugvärd
6 maj	Ingen jour
13 maj	Stig Nordfeldt
17 maj	Vasaorden, medl. välkommen
20 maj	Gemensam jour
1 juli	Anita Magnusson
15 juli	Gudrun Odelius, Ingrid Thorén
29 juli	Vakant stugvärd
12 aug	Gudrun Odelius, Ingrid Thorén

## Vi Gratulerar

7/7	Karin Collberg	85 år
4/8	Gösta Ahlzén	75 år
18/8	Bertil Nilsson	70 år
1/9	Siv Forsberg	75 år
7/9	Egon Larsson	85 år

## Vår hemsida

Besök gärna vår hemsida

[www.varmlandsforeningen.se](http://www.varmlandsforeningen.se)

här kan du läsa mer om föreningen, kommande program och de senaste numren av "Vi från Värmland".

Ansvarig för hemsidan är Christer Hård af Segerstad telefon 796 97 99.

E-post [christer@ugglan4.se](mailto:christer@ugglan4.se)



## Vi från Värmland

Organ för  
Värmlandsföreningen i Stockholm



### FÖRENINGSMÖTE

och

VÄRMLANDSFÖRENINGENS DAG  
(Motto stugan 65 år)

Lördagen den 9 juni klockan 15.00

Efter mötet serveras en drink med tilltugg.  
Därefter serveras lyxlandgång, citronpaj, lättöl,  
samt kaffe och kaka. Övrig dricka medtages.

Bindande anmälan till Ingrid telefon 37 08 64  
eller Gudrun telefon 37 85 53 senast den 11 maj.

Avgiften, 150 kronor, sätts in på föreningens  
plusgiro 15 80 11-7 eller betalas kontant på plats.

Lördagen den 25 augusti

SURSTRÖMMINGSSKIVA  
Arrangör Helmy Friberg och Hasse Mönnig  
Anmälan till Helmy Friberg tel 36 60 22.

### FÖRENINGSMÖTE

Lördagen den 15 september  
Mer härom i nästa nummer av tidningen